

Riskitöntä tuottoa lahja- ja perintöverosuunnittelulla

Turun Seudun Osuuspankki

Lakipalvelut

Varatuomari Tomi Rimpi

Perustietoa lahja- ja perintöverotuksesta

- Ennen lahjoituksen tekemistä on suositeltavaa olla yhteydessä perintö- ja lahjaverotuksen asiantuntijaan
- Perintö- ja lahjaverosuunnittelussa otetaan huomioon myös luovutusvoittoverotus
- Veroseuraamusten varmistamiseksi kannattaa hakea ennakkoratkaisu verotoimistolta

Kaikkea ei kannata tehdä vain verotusta silmällä pitäen, verotus voi muuttua.

Perintösuunnittelun mahdollisuuksia elinaikana lahjoittamalla

- Verovapaat lahjat
- Verovapaa koti-irtaimistolahja
- Kasvatus-, koulutus- ja elatuskululahja
- Sukupolven ylittäminen / saajapiirin laajentaminen
- Lahjoittaminen vakuutuksen kautta
  - lahjaverosta vapaa osa
  - tavallinen rahalahja
- Ennakkoperintö
- Hallintaoikeuden pidättäminen lahjoituksessa
- Lahjanluonteinen kauppa (3/4 sääntö)
- Yrityksen tai maatilan sukupolvenvaihdoshuojennus
- Luovutusvoittoverotuksen huomioon ottaminen

Perintösuunnittelun mahdollisuuksia kuoleman varalta

- Säästö- tai sijoitusvakuutus osana perintösuunnittelua
  - Vakuutuskorvaus perintöverosta vapaata 35.000 € yhtä lähiomaista kohden
- Perinnöstä luopuminen
- Testamentti
  - hallinta/käyttöoikeus- ja omistusoikeustestamentti
  - sukupolven ylittäminen / saajapiirin laajentaminen
  - legaatit
- Osituksen ja perinnönjaon suunnittelu kuolinpesässä
- Luovutusvoittoverotuksen huomioon ottaminen
- Verovapauksien hyödyntäminen
  - perinnön alaraja 19.999 €
  - alaikäisyysvähennys 40.000 €
  - puoliso vähennys 60.000 €

Perintösuunnittelun mahdollisuuksia elinaikana lahjoittamalla

Lahjaveroasteikko I veroluokassa 1.1.2009 lukien

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla euroina	Veroprosentti ylimenevästä osasta
4.000 – 17.000	100	7
17.000 – 50.000	1.010	10
50.000 –	4.310	13

Lahjaveroasteikko II veroluokassa 1.1.2009 lukien

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla euroina	Veroprosentti ylimenevästä osasta
4.000 – 17.000	100	20
17.000 – 50.000	2.700	26
50.000 –	11.280	32

Verovapaat lahjat

- Verovapaasti voi lahjoittaa alle 4.000 euroa kolmen vuoden välein
  - kuka tahansa voi antaa kenelle tahansa
- Verovapauden euromääräinen raja koskee myös koti-irtaimistoa
- Kirjallinen muoto suositeltava
  - Lahjoitus tehtävä kirjallisessa määrämuodossa, jos halutaan poistaa lahjansaajan aviopuolison avio-oikeus
  - Kiinteistön lahjoittamisesta tehtävä aina lahjakirja

Yhden sukupolven ylittämisen vaikutus lahjaveroon

Esimerkki 1:

Mummo lahjoittaa pojalleen 20.000 euroa, joka lahjoittaa summan muutaman vuoden kuluttua omalle pojalleen

Lahjavero 1.310 €

Lahjavero 1.310 €

Maksetut verot yhteensä 2.620 €

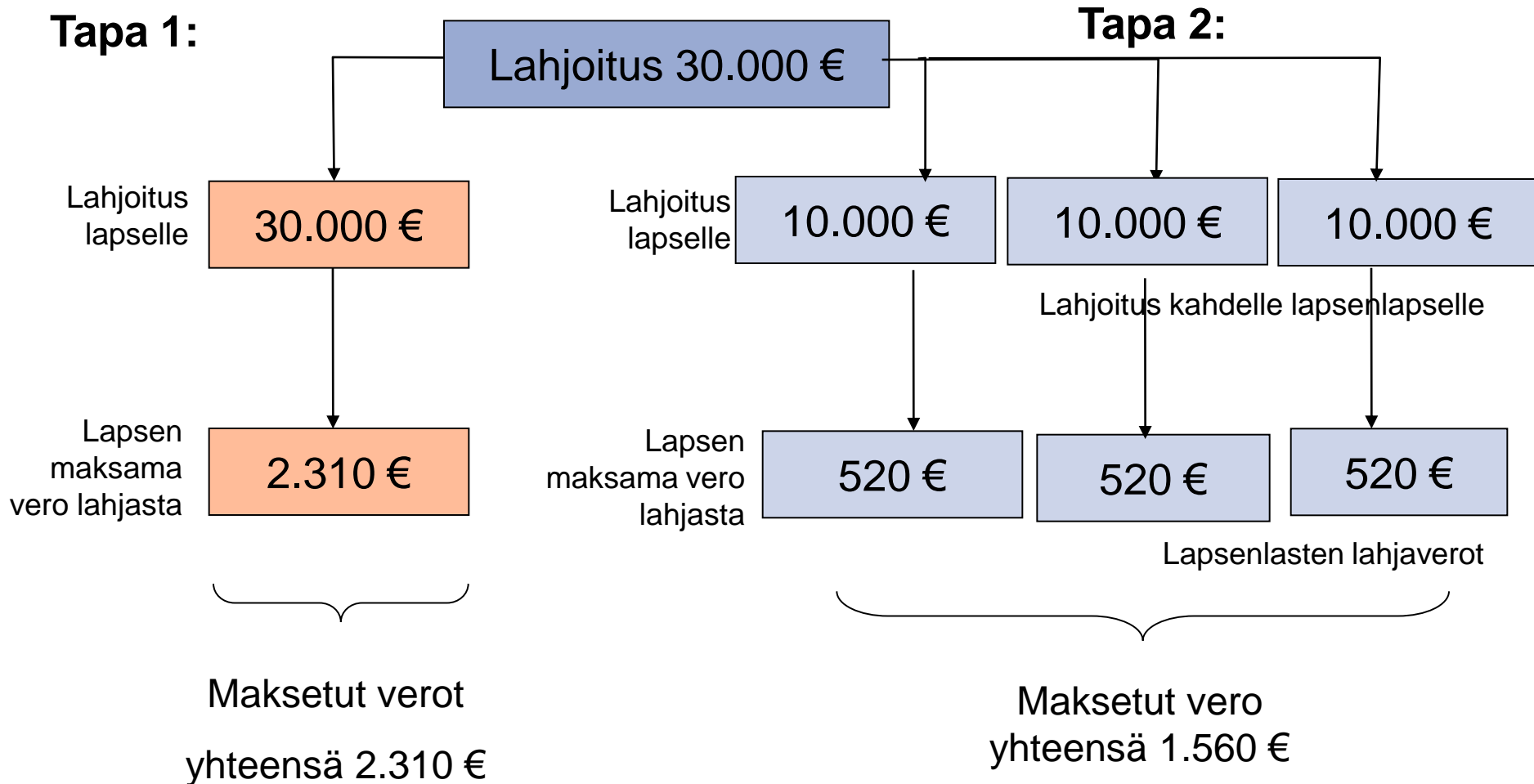
Esimerkki 2:

Mummo lahjoittaa 20.000 euroa suoraan pojanpojalleen

Lahjavero 1.310 €

Maksetut verot yhteensä 1.310 €

Lahjoitusten pilkkomisen vaikutus lahjaveroon

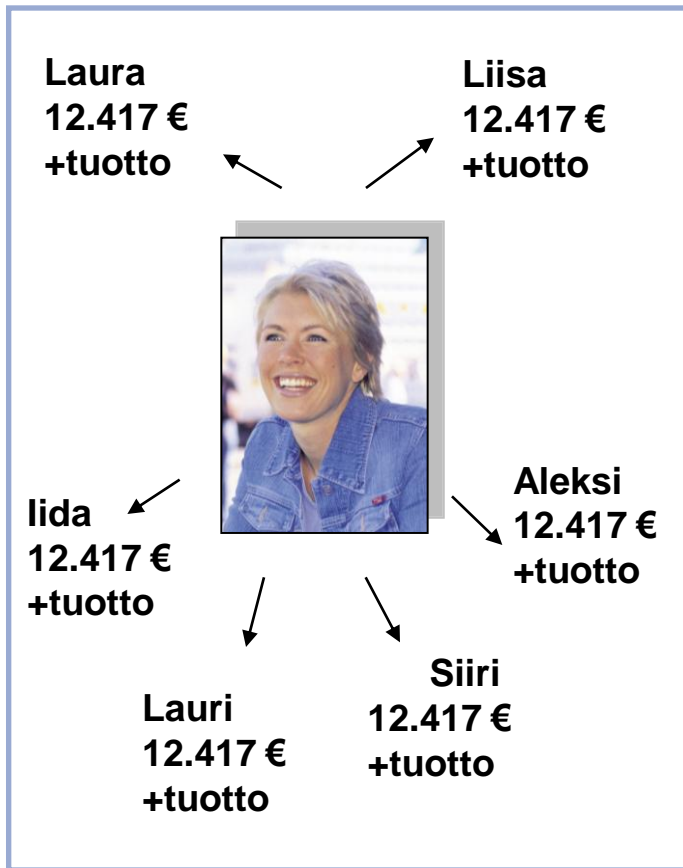

Lahjaveroa voi pienentää lahjoittamalla vakuutuksen kautta

- Lähiomaiselle voi edunsaajana erääntyä vakuutussäästöstä pääomaa **8.500 euroa ilman lahjaveroa kolmen vuoden välein**
  - ylimenevä osa on aina lahjaveron alainen
  - lahjaverovapaata määrää laskettaessa mukaan lasketaan kaikki kolmen vuoden aikana saadut vakuutuslahjat (saajakohtainen tarkastelu)
  - vakuutussäästön tuotosta maksetaan pääomatulovero
- Vakuutuslahjan edunsaajan voi itse valita
  - määräysvalta säilyy itsellä koko sopimuksen voimassaoloajan
  - halutessaan voi muuttaa edunsaajaa tai nostaa säästöjä milloin tahansa ennen vakuutuksen erääntymistä

Verotus perustuu vuoden 2009 tilanteeseen

Vakuutuslahja lapsille ja lapsenlapsille esimerkki lahjaveroodusta

- Maijalla on kolme lasta, jolla jokaisella on yksi lapsi. Hän haluaa hyödyntää vakuutuksen lahjaverootta.
- Maija tekee 74.500 €:n säästövakuutuksen, joka erääntyy **kolmen vuoden** päästä. Hän määrää edunsaajiksi lapset ja lapsenlapset
- Vakuutuksen pääoma jakaantuu kuudelle edunsaajalle
- Jokainen saa 12.417 € ja tuoton. Vain tuotosta maksetaan pääomatulovero, pääoma siirtyy lahjaverotta.
  - $12.417 \text{ €} < 12.499 \text{ €} (8.500 \text{ €} + 3.999 \text{ €})$
- Vastaava sopimus voidaan tehdä erääntymään kuuden vuoden päähän
- **Verotus tapahtuu vasta vakuutuksen erääntyessä sen hetkisen verolainsäädännön mukaan. Verotus voi säästöaikana muuttua**

Ennakkoperintöä vai ei?

- Rintaperilliselle annettu lahja on ennakkoperintö, ellei muuta ole määrätty (esim. lahjakirjassa, testamentissa)
  - Varmistaa perillisten tasapuolisen kohtelun
  - Ennakkoperintö lisätään perintöverotusta toimitettaessa pesän varoihin. Lahjasta suoritettu lahjaveron määrä vähennetään perintöverosta.
- Muulle kuin rintaperilliselle annettu lahja ei ole ennakkoperintö, jollei toisin määrätty

Hallintaoikeuden pidätyksessä sovellettavat ikäkertoimet

- Lahjaverotuksessa lahjan arvosta vähennetään hallintaoikeuden arvo
- Laskentakaava:

Hallintaoikeuden arvo =
lahjan arvo *
omaisuuden vuotuinen
tuotto * ikäkerroin

Lahjoittajan ikä	Ikäkerroin
alle 44 v	12
44-52 v	11
53-58 v	10
59-63 v	9
64-68 v	8
69-72 v	7
73-76 v	6
77-81 v	5
82-86 v	4
87-91 v	3
92 v tai enemmän	2

Esimerkki hallintaoikeuden pidättämisestä

- 60-vuotias Antti lahjoittaa kesämökin pojalleen Timolle
  - Mökin arvo on 60.000 €
  - Lahjavero Timolle ilman hallintaoikeusvähennystä 5.610 €
  - Lahjavero, kun hallintaoikeus pidätetään: 3.690 €
  - Verosäästö on 1.920 €
- Säästöä tulee myös progression pienenemisen vuoksi: Jos Antti kuolee 64-vuotiaana ja hänellä on lisäksi 20.000 € rahaa ja 80.000 € asunto
  - Verot jos mökkiä ei ole lahjoitettu 16.500 €
  - Verot jos mökki on lahjoitettu aiemmin 12.390 €
(perintövero 8.700 € + mökin lahjavero 3.690 €)
- **Kokonaisverosäästö 4.110 €**

Lahjanluonteinen kauppa

- Kun kauppahinta on enintään $\frac{3}{4}$ käyvästä hinnasta, käyvän hinnan ja vastikkeen välinen ero on lahjaa.
  - Esim. isä myy tyttärelleen 100.000 euron arvoisen asunnon 60.000 eurolla. Isän katsotaan antaneen 40.000 euron arvoisen lahjan tyttärelle, josta lahjavero 3.310 euroa.
  - Isä voi vastaavasti vähentää omassa verotuksessaan ainoastaan kauppaa vastaavan osuuden (60 %) hankintamenoistaan.
- Verotettavaa lahjaa ei synny, jos kauppahinta ylittää $\frac{3}{4}$ käyvästä hinnasta.
- Vrt. SPV-kaupat vastike yli 50 %

Perintösuunnittelun mahdollisuuksia kuoleman varalta

Perintöveroasteikko I veroluokassa 1.1.2009 lukien

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla euroina	Veroprosentti ylimenevästä osasta
20.000 – 40.000	100	7
40.000 – 60.000	1.500	10
60.000 -	3.500	13

Perintöveroasteikko II veroluokassa 1.1.2009 lukien

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla euroina	Veroprosentti ylimenevästä osasta
20.000 – 40.000	100	20
40.000 – 60.000	4.100	26
60.000 -	9.300	32

Vakuutussijoituksen avulla voi pienentää myös perintöveroa

- Vakuutussijoitus on helppo tapa siirtää omaisuutta lähiomaisille ja pienentää perintöveroja
  - määräysvalta säilyy itsellä, joten voi itse valita edunsaajan ja halutessaan myös muuttaa sitä
  - kuolemantapauksessa maksetaan sovittu osa säästöistä määrätyille henkilöille eli edunsaajille
- Vakuutetun kuollessa maksettava kuolintapauskorvaus on lähiomaiselle perintöverovapaata 35 000 euroon saakka edunsaajaa kohden
  - leskelle tulevasta korvauksesta perintöverovapaata on puolet, kuitenkin vähintään 35 000 euroa

Verotus perustuu vuoden 2009 tilanteeseen

Esimerkki vakuutuksen hyödyistä perinnön yhteydessä

Esimerkki

- Jaakko jättää perintönä lapselleen Leenalle sekä kahdelle lapsen lapselleen (Kaisa ja Matti) 180 000 euron omaisuuden. Omaisuus käsittää 90 000 euron arvoisen asunnon sekä 90 000 euron suuruisen käyttötilin. Kukin lähiomaisista saa perinnöstä samansuuruiset osuudet.

Varallisuus	Lähtötilanne	1. vaihtoehto	2. vaihtoehto
Asunto	90.000 €	90.000 €	90.000 €
Talletus	90.000 €	60.000 €	30.000 €
Säästö- tai sijoitusvakuutus	---	30.000 €	60.000 €
Yhteensä	180.000 €	180.000 €	180.000 €
Perintöveroa maksetaan yhteensä	10.500 €	7.500 €	4.500 €

Perinnöstä luopuminen

- Perijät ovat jatkuvasti iäkkäämpiä, ja heillä on enemmän varallisuutta. Perinnölle ei ole välttämättä tarvetta
- Mahdollisuus välttää yhden sukupolven verot kokonaan
  - Kokonaisuudessaan tämä johtaa mittaviin verosäästöihin
- Yksi sukupolvi voidaan sivuuttaa seuraavasti:
  - Testamentissa voidaan perijöiksi määrätä suoraan esim. lastenlapset
  - Perillinen voi itse luopua perinnöstä, jolloin perintö siirtyy suoraan laillisille perillisille (luopujaa kohdellaan verotuksellisesti ikään kuin hän olisi kuollut ennen perittävää)
    - Perinnöstä luopuja ei saa millään tavoin ryhtyä perintöön eikä määrätä, kenelle omaisuus menee

Lesken hyväksi tehty testamentti

- Testamentilla voidaan antaa hallintaoikeus leskelle, jolloin perillisten perintöverosta tehdään hallintaoikeuden perusteella vähennys
  - Lesken ollessa iäkäs hallintaoikeusvähennys on melko pieni
- Testamentista huolimatta perilliset joutuvat maksamaan perintöverot heti
- Omistusoikeustestamentista voi tarvittaessa luopua ja ottaa sen vastaan pelkkänä hallintaoikeustestamenttina
  - Omistusoikeustestamentin vastaanottaminen iäkkäänä ei ole verotuksellisesti järkevää

Perintö verovapaaksi testamenttimääräyksillä

- Elinaikana tapahtuva perintöverosuunnittelu tarjoaa entistä enemmän mahdollisuuksia verosäästöihin
- **Keskeinen keino on 20 000 euron vapaaosien hyödyntäminen suvun sisällä**
  - Jos perintöosuus sellaisenaan tai puoliso vähennyksen tai alaikäisyysvähennyksen vähentämisen jälkeen ei nouse 20.000 euroon, se on verosta vapaa.
  - Perittävä voi elinaikanaan tehdä **alle 20 000 euron legaatteja eli erityistestamenteja** esimerkiksi kaikille lapsenlapsilleen, lasten puolisoille ja muille läheisilleen lopun perinnön mennessä omille perillisille

Yleis- ja eritystestamentti

- **Yleistestamentti**

- koko omaisuus, määräosa siitä taikka se, mitä muiden määräysten täyttämisen jälkeen on jäljellä,
- saaja on kuolinpesän osakas

- **Eritystestamentti eli legaatti**

- saajalle tietty esine omistusoikeuksin, arvomäärä taikka omaisuutta omistusoikeutta rajoitetummin oikeuksin (käyttö- tai tuotto-oikeustestamentit)
- saaja ei ole kuolinpesän osakas

Perintöverotuksen puoliso vähennys

- Puolisovähennyksen määrä on noussut 6.800 eurosta 60 000 euroon
- Puolisovähennys myönnetään perinnönjättäjän aviopuolisolle, parisuhdekumppanille ja nk. verotukselliselle avopuolisolle
  - Verotuksellisella avopuolisolla tarkoitetaan avioliitonomaisissa olosuhteissa yhteisessä taloudessa avioliittoa solmimatta jatkuvasti eläneitä henkilöitä, jotka ovat aiemmin olleet keskenään avioliitossa tai joilla on tai on ollut yhteinen lapsi
- Jos lesken perintöosuus jää **alle 80.000 euron**, hänen ei tarvitse maksaa ollenkaan perintöveroa
- Testamentin avulla puoliso vähennyksen voi hyödyntää myös silloin, kun on rintaperillisiä

Perintöverotuksen alaikäisyysvähennys

- Alaikäisyysvähennyksen määrä on noussut 3.400 eurosta 40 000 euroon
- Alaikäisyysvähennykseen soveltamisalaa on rajoitettu siten, että se myönnetään **vain sellaiselle alaikäiselle lapselle, jolla kuolinhetkellä lähinnä oli oikeus periä perinnönjättäjä**
  - Vähennys kohdistuu pääsääntöisesti vain vanhempansa menettäneeseen alaikäiseen lapseen
- Alaikäisen perinnönsaajan ei tarvitse maksaa perintöveroa, jos hänen perintöosansa arvo jää **alle 60.000 euron**
- **Perinnöstä luopumisella ei saada aikaan tilannetta, jossa alaikäisyysvähennys myönnettäisiin perinnöstä luopuneen perillisen alaikäisille lapsille**

Verosuunnittelun ja veron kiertämisen raja?

- Jos jonkin järjestelyn ainoa syy on veron välttäminen, saatetaan se tulkita veron kiertämiseksi → seurauksena toimen taloudellisen luonteen mukainen verotus ja veronkorotus
- On syytä välttää sellaisia järjestelyjä, joiden tulkinnassa oikeuskäytäntö ja verotuskäytäntö eivät ole vakiintuneita
- Kuitenkin oikeus valita verotuksellisesti edullisin vaihtoehto
- Lahja- ja perintöverotuksessa voidaan hakea verovirastolta sitova ennakkoratkaisu (hinta 245 €).

Yrityksen tai maatilán sukupolvenvaihdoshuojennus

- Huojennus käytettävissä mikäli lahjoitettavaan varallisuuteen kuuluu osa yrityksestä tai maatilasta
  - Huojennuksen saaminen edellyttää, että perinnön- tai lahjansaaja jatkaa saamillaan varoilla yritystoimintaa tai maataloutta
- Omaisuus arvostetaan huojennetuín arvoín
  - arvostusperuste 40 % arvostamislain mukaisista arvoista
- Huojennusta ei anneta pelkkään metsätilaan
  - Huojennuksen saa kuitenkin myös metsän osalta, mikäli maatilán yhteydessä luovutetaan metsätila

Turun Seudun Osuuspankin lakipalvelut

Tervetuloa kysymään lisää !

